

Ühistuline koostöö Eestimaa Kartul TÜ näitel

Oliver Ots
Eestimaa Kartul TÜ
06.03.2018

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Miks kartulikasvatus?

Meie tegemised...

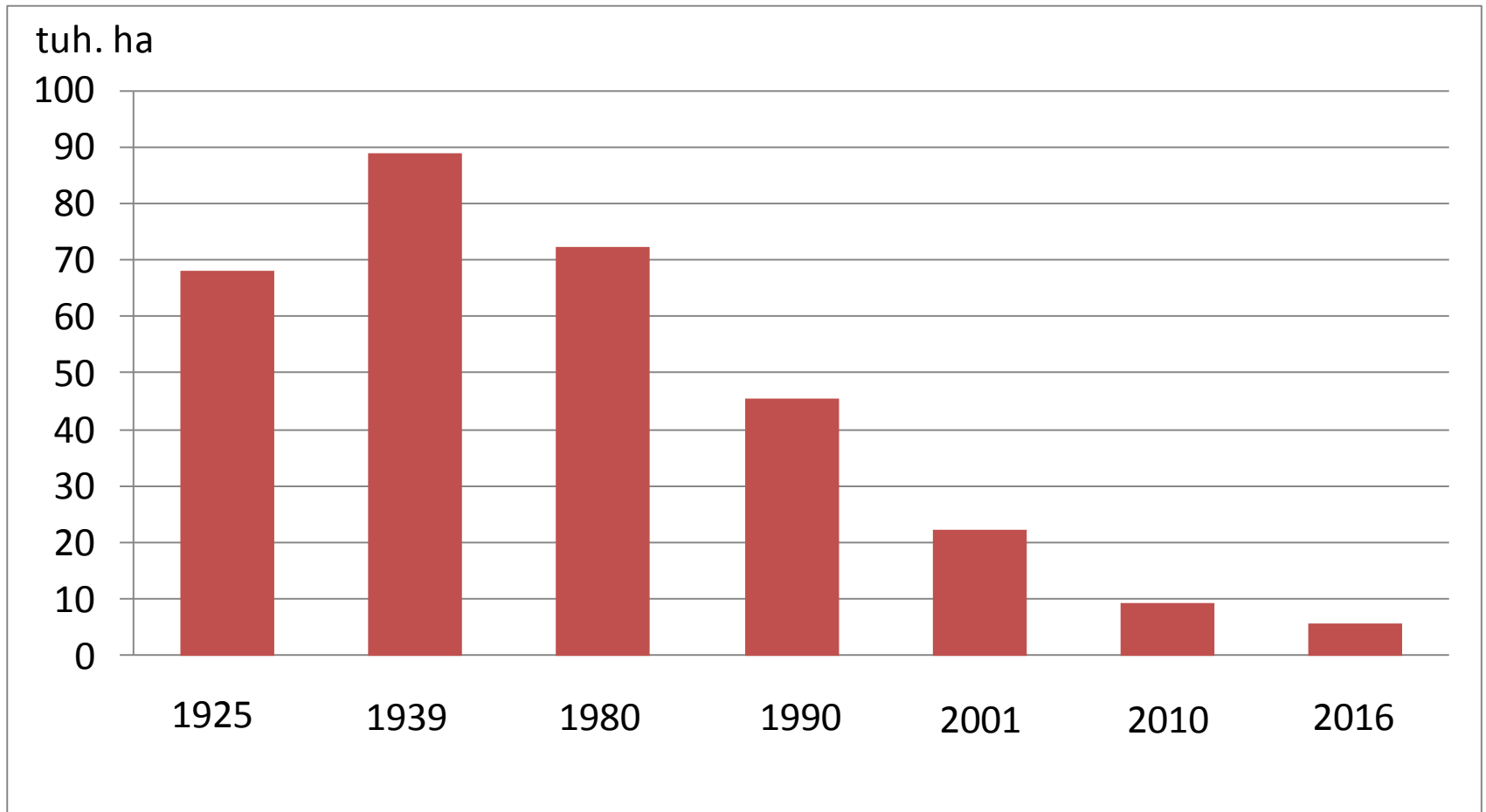

Peseme, harjame, poleerime ning pakendamine mugulad vastavalt tellija soovile

**Oma toodangu realiseerime läbi
Eestimaa Kartul Tulundusühistu,
sest see on meile kasulik!**

Kartuli kasvupind Eestis aastatel 1925-2016, tuh. ha

Kartuli tarbimine Eestis aastatel 2000-2015 (Statistikaamet 2017)

Kartuli tarbimine		2000	2005	2010	2015
Tarbimine kokku	t	477916	229074	177929	146467
Tarbimine seemnena	t	94623	35600	26188	11430
Kadu	t	9231	5244	3915	5567
Tarbimine loomasöödana	t	195050	44239	20510	11300
Tööstuslik tarbimine	t	472	0	0	0
Inimtarbimine	t	178540	143991	127316	118171
Tarbimine inimese kohta	kg	128	107	96	90

Majapidamiste suurus, arv, kasvupind ja keskmine kasvupind Eesti kartulikasvatuses 2016. aastal (Statistikaamet 2017)

Majapidamiste suurus, ha	Majapidamiste arv, tk	Majapidamiste kasvupind, ha	Keskmine kasvupind, ha
>0-<1 ha	3607	753	0,2
1-<2 ha	144	194	1,3
2-<5 ha	77	232	3,0
5-<10 ha	43	285	6,6
10-<20 ha	30	447	14,9
20-<30 ha	14	366	26,1
30-<50 ha	13	494	38,0
>=50 ha	11	936	85,4

Fakte Eesti kartulikasvatusest

- Enne I MS kasvatati kartulit Eestis umbes 78 000 ha (pool põllupinnast)
- Pärast I MS oli Eesti kartulitootmises ühe elaniku kohta maailmas esikohal
- 20. saj. alguses tootsid viinatehased 36,6 milj. liitrit piiritust (see on kolm korda rohkem kui tarbiti 2016. a Eestis)
- 1964. aastal toodeti Eestis ühe elaniku kohta 1148 kg kartuleid (Poola järel maailmas teisel kohal)
- 1968. a toodeti ainuüksi Rakvere Tärklise- ja Siirupikombinaadis 3029 t tärklist ja 4777 t siirupit. Selleks kulus kartulit 52,5 tuhat tonni

Hetkel...

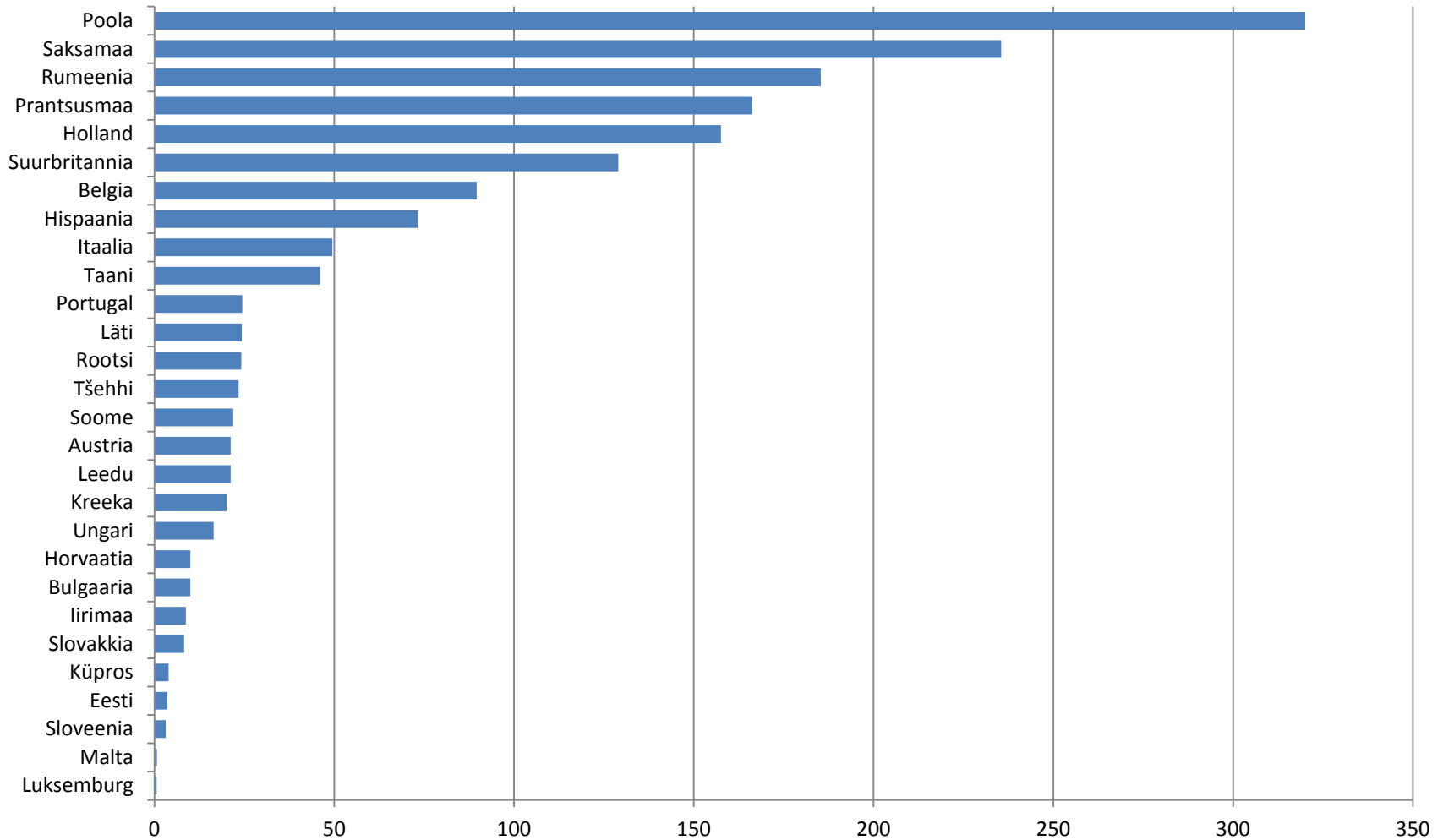
- Kartuli kasvupind haritavast maast alla 1%
- Isevarustatuse tase u 80%
- Tarbimine u 85 kg elaniku kohta
- Kartuli import u 4 korda suurem kui eksport
- Põllumajanduspoliitika ei soosi sektori arengut
- Igaüks püüab ise hakkama saada

Olukord tootja jaoks

- Kartulile puudub tööstuslik väljund
- Loomasöödana kasutatakse kartulit minimaalselt – turg jääkide jaoks (toidukadu)
- Odavamad asenduskaubad kartulile
- Kvaliteetse kartuli müügiväljund - jaekett, hulgiladu, turg
- Puudub adekvaatne info hindadest, kogustest
- Üksteisel „lüüakse ninad veriseks“!

Kartuli kasvupind, EL-28, 2016 a

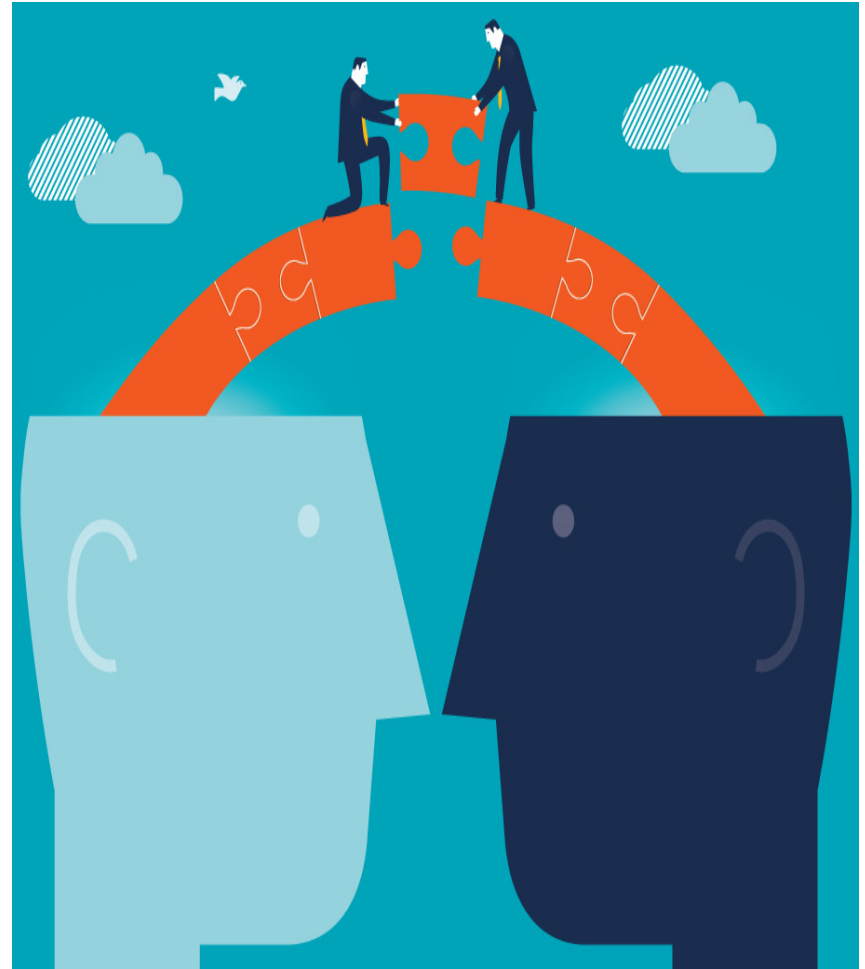

**Kuidas jääda ellu, kui
oled suures meres
väike kala?**

Eestimaas Kartul Tü

- 2012. a
- Loomise põhjus - madalad kokkuostuhinnad, raskused kauba realiseerimisega, tootjate killustatus, vähene omavaheline koostöö
- Algne eesmärk - korrastada ja koordineerida kartuli realiseerimisega seotud tegevust

Eestimaa Kartul TÜ

- Toodame u 15% Eestis kasvatatavast kartulist
- Meil on 11 liiget ja koostööpartnerid kelle kauba müügi eest vastutame
- 2018. aasta eeldatav müügikäive üle 1 000 000 euro
- Valmis koostööks kõigi kartulikasvatajatega, et koos vääridada ja realiseerida oma toodangut, saades seeläbi toote eest turult parimat hinda

**Ühistu eesmärk – liikmete
huvide esindamine ja läbi
majandustehingute liikmetele
maksimaalse kasu loomine**

Miks on kasulik olla ühistu liige?

- Stabiilsus, pidev kauba- ja rahavoog
- Ligipääs turgudele
- Info liikumine ja ülevaade valdkonna turuolukorrast
- Ausus, liikmete võrdne kohtlemine
- Müük, transport, logistika – ühistu organiseerida
- Riskide hajutamine

- Ühistu realiseerib ka „jäägid“
- Lubatud hinna kokkulepped
- Õiglane, hea hind tooraine eest
- Garantii – raha õigeaegne laekumine
- Võimalus saada krediiti
- Kulude kokkuvõtteid sisenditelt
- Omahinna alanemine
- Võimalus osa saada tekkinud kasumist

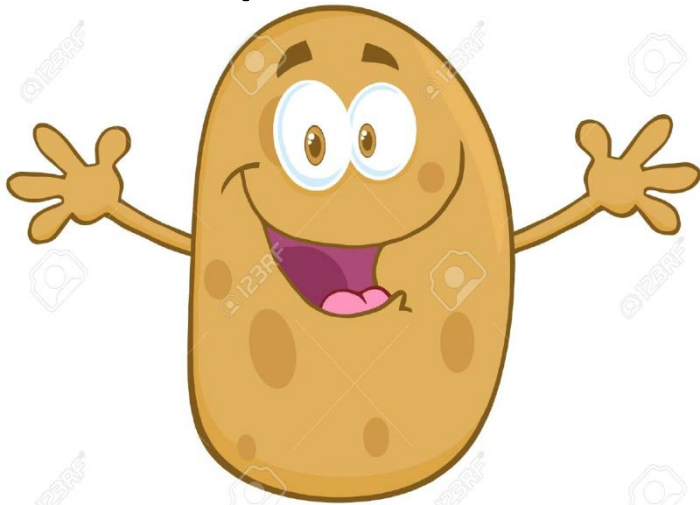

Kuidas me töötame?

Kes on meie kliendid?

- Jaeketid
- Hulgilaod
- Koorimisettevõtted
- Eksportturud

Eesti kartulikasvatuse tulevik

- Tarbimine väheneb
- Kasvupind väheneb
- Tootja jaoks ei muutu midagi lihtsamaks
- Sektor vajab riigipoolset tuge
- Kes tahab ellu jääda, peab tegema koostööd!
- Vajalik leida uued ja atraktiivsed turud toodangule
- Toodangu väärindamine
- Ühine tugev ja toimiv keskühistu

Täna tähelepanu eest!